

Sommer- og lyse Vinteraftener et livligt og broget Friluftsliv. Og endmere vil dette blive Tilfældet, naar til næste Aar det nu besluttede Anleg af Sanatorium ved Fjeldsæter træder i Virksomhed. Trondhjem vil da have faaet sit Holmenkollen, der, i det mindste hvad den friske Fjeldluft og de iposante Naturomgivelser angaar, ikke staar tilbage for, hvad Kristianias Udfartssted og Fjeldsanatorium har at byde paa.

Allerede i 1892 blev der ogsaa efter Initiativ af Trondhjems Turistforening og ved Bevilgning af denne og Brændevinssamlaget ved Nedre Leros anlagt Stier og en Restaurant. Ogsaa her har især om Søndagene og i Turisttiden Tilstrømningen været meget stor. Og paa grund af den sjeldne Naturmerkverdighet i nærheden af en saavidt stor By, som de smukke Fosse frembyder, er der ingen tvil om, at besøget vil holde sig trods den mægtige konkurrence, stedet nu vil møde fra Anlæggene paa Ilebergene og ved Graakallen». Overlærer Richter har ogsaa registrert at «Trondhjems Omegn frembyder et udmerket Felt for Skisporten. Naar der en smuk Vinterdag, især en Søndag er godt Skiføre, kan man gjennom «Gjeilene» og «Løkkene» se en hel Folkevandring af skiløbende Herrer og Damer, Gutter og Piger opover til Blyberget, Fjeldsæter og Graakallen.»

I 1907 ga skoleinspektør Sven Svensen ut et hefte «Trondhjem. Byen og dens historie». Han skriver bl.a.: «Til Trondhjem hører en stor bymark. Man gaar fra sporveiens endestation tæt ved «Hjorten» op Steinberget til Wullurnsgaarden, som skal være bygget av sten fra den gamle Sverresborg. Ved veien staar en mindetavle til erindring om kong Carl Johans kroningsreise, opsat 25-aarsdagen efter. Videre forbi byens vandbassæng til Fjeldsæter sanatorium, 360 m over havet og vakker utsigt. Forbi skistuen til Graakallen, 558 m. Her ser man i klart veir fra Sylene paa grænsen til havet i vest, fra Fosen i nord til Trolldheimen og Snehatta i syd. Det høieste punkt i byens omegn er Storheia, 564 m over havet.»

Trondhjemmerne ved århundreskiftet så på Bymarka med turistens øyne, og derfor tok skiklubben (1884) og Turistforeningen (1887) opp arbeidet for friluftslivet i byens omegn. De ærgjerrige planene om et Trondhjems Holmenkollen ved Fjellseter og senere ved Lian ble aldri en realitet, men de stier og løyper Bymarkpionerene anla og hogg ut, er den dag i dag hovedveiene.

Fjell-Noreg

Av OLAV AUKRUST

*Du salme i skogen, der vindsus syng
kvar linnvérs natt,
du helsing frå villmark og végras og lyng –
støtt kjem du att.
Frå brisken den beiske og fine og stride,
frå fjellheim og vigger og vindheimar vide
kjem du, mitt hjarta til sorg og til trøyst,
du Fjell-Noregs inste, opphavlege røyst.*

*Du gufs av det norske, du ånd ifra fjell –
di klage er mi.*

*Om ingen deg høyrrer, eg høyrrer deg lell,
og veit kva du lid.*

*Dei runer som gudgjevne her berre ljomar,
dei lengsler som her einast skin og ber blomar
ved aurgamal ile som her berre vell –
dei er det du syng om, du vindsus i fjell.*

*Du høyrest av dine ved dag og ved natt,
du utesus.*

*Om folket ditt svik deg, kom sterkare att –
fyll vårt hus!*

*Å døyp oss i vårdagars dom over døden,
til kveik att på nytt av den norrøne mjøden –
du gufs frå det høge som her vil bli storm;
lyft elden vår eigen, i ånd og i form!*

(forts.)

Trollheimen en perle

Av JØRUND LERAAN

*Du fengje vårt inste og føre oss dit
som lengslene gjeng!
Det tindrar av bjørk, og det lyser av kvit
skogstjerne-eng – –
Det tek som når tora og storskri'a rullar,
det møter med barndom og bestemorsullar,
med fimleik og avle og utrids vin, –
og langleite blånar, og høgfjell skin!*

*Di klage forklagar oss, klumsa eg stend, –
gjev tol, gjev tol!
din djupaste løyndom er liv lage enn:
du skapte vårt mål.
og du einast difor er etter vårt ynde:
vår lengting og lagnad, vårt lende og lynde,
det talar du ut om, og sjølv vårt kall
kan den lyde ut som er heilt i ditt vald.*

*Dei menn som om Fjell-Noreg endå held vakt,
dei kjenner deg vel.
Alt folket skal eingong med glans av di makt,
med midtsamla sjel,
sin heimvegen velja og livsvoni vinne,
og tavlen' i graset då att skal me finne –
og då skal vår folkeånd gjeste sitt folk
og Fjell-Noreg fagne sin fulltrugne tolk.*

Slike idyller kan man finne i Trollheimen: Ei gammel seterbu i Follaldalen. Snota i bakgrunnen.

(Jørund Leraan)

Trollheimen er fjellområdet som avgrenses av Sunndalen i sør, Surnadal-Rindal i nord, Orkladalen i øst og Nordmøres fjorder i vest. Og Trollheimen er et fjellområde som er blitt meget populært blant de som velger å ta turer i fjellet på apostlenes hester. Mange av de fjellvandrere som først er blitt kjent med Trollheimen, kommer igjen år etter år på turer i dette vakre og interessante landskapet. Og det er ikke det minste merkelig, Trollheimen er kort og godt en perle for fjellfolket.

Det er vanskelig å uttrykke i ord hva som er så spesielt med Trollheimen. Først og fremst er det sjølsagt naturen der: Storslagen, vakker og variert. Fra de rolige viddene ved Jøldalen i nord til de ville fjellene i Innerdalen lenger mot vest og sør. Og jeg tenker på de mange vakre fjellovergangene og en rekke høye og imponerende topper som gjerne når opp i nærmere 1700 meters høyde. Først og fremst Snota som etter min mening er Trollheimens dronning, og sjølsagt Trollhetta med sine tre topper. Blåhø må også nevnes, det samme må Okla. Gjevilvasskammene og Neådalsnota.

Det er Trondhjems Turistforening (TT) som eier og driver turisthyttene i Trollheimen, videre er det TT som har ansvaret for de merkede rutene som storparten av fjellvandrere følger sine turer fra hytte til hytte. Løypene er godt merket, og det skal godt gjøres å gå seg bort når man følger disse løypene. Det må imidlertid understrekes at kart og kompass hører med til fjellutstyret - uansett om man følger merket løype eller ikke. For det første er det en sikkerhet dersom man *skulle* miste merkinga,